

Τρία Βάραθρα Ἀμαρύνθου Εὐβοίας

Ἄριθ. Σπηλ. Μητρώου Νο 1 1135 — Νο 2 1136 — Νο 3 1137

Ἰὺπό Ἰωάν. Ἰωάννου

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο

Ὁ κ. Δήμος Μαντζάκος τὸ 1971 γνωστοποιεῖ τὴν ὕπαρξη τριῶν θαράθρων στὴν Ε.Σ.Ε. κοντὰ στὸ χωριὸ Ἄνω Βάθεια Εὐβοίας. Ὁ Σύλλογος Ἀμαρυνθίων μετὰ ἀπὸ ἀλληλογραφία μὲ τὴν Ε.Σ.Ε. καὶ Ε.Ο.Τ. χορηγεῖ τὴν Ε.Σ.Ε. γιὰ τὴν ἔρευνά των.

Ἡ Ε.Σ.Ε. ἀναθέτει τὴν ἔρευνα καὶ μελέτη τῶν θαράθρων σὲ κλιμάκιο μελῶν τῆς. Ἡ ἔρευνα πραγματοποιεῖται μὲ δύο ἐξορμήσεις. Στὴν ἐξόρμηση τοῦ Μαΐου 1974 ἔλαβαν μέρος τὰ μέλη τῆς Ε.Σ.Ε. κ.κ. Δημήτριος Λιάγκος, Λάζαρος Χατζηλαζαρίδης καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Βάθειας κ.κ. Δήμος Ματζάκος καὶ Ἰωάννης Κακάτσος. Στὴν ἐξόρμηση τοῦ Ἰουνίου 1974 ἔλαβαν μέρος τὰ μέλη τῆς Ε.Σ.Ε. κ.κ. Δημήτριος Λιάγκος, Λάζαρος Χατζηλαζαρίδης, Στέφανος Καλοπούρης καὶ κ. Δήμος Μαντζάκος. Ἐπικεφαλῆς καὶ στίς δύο ἀποστολές ἦταν ὁ Ἰωάννης Ἰωάννου.

ΒΑΡΑΘΡΟ Νο 1, ἀριθμὸς σπηλαιολογικοῦ μητρώου Ε.Σ.Ε. 1.135.

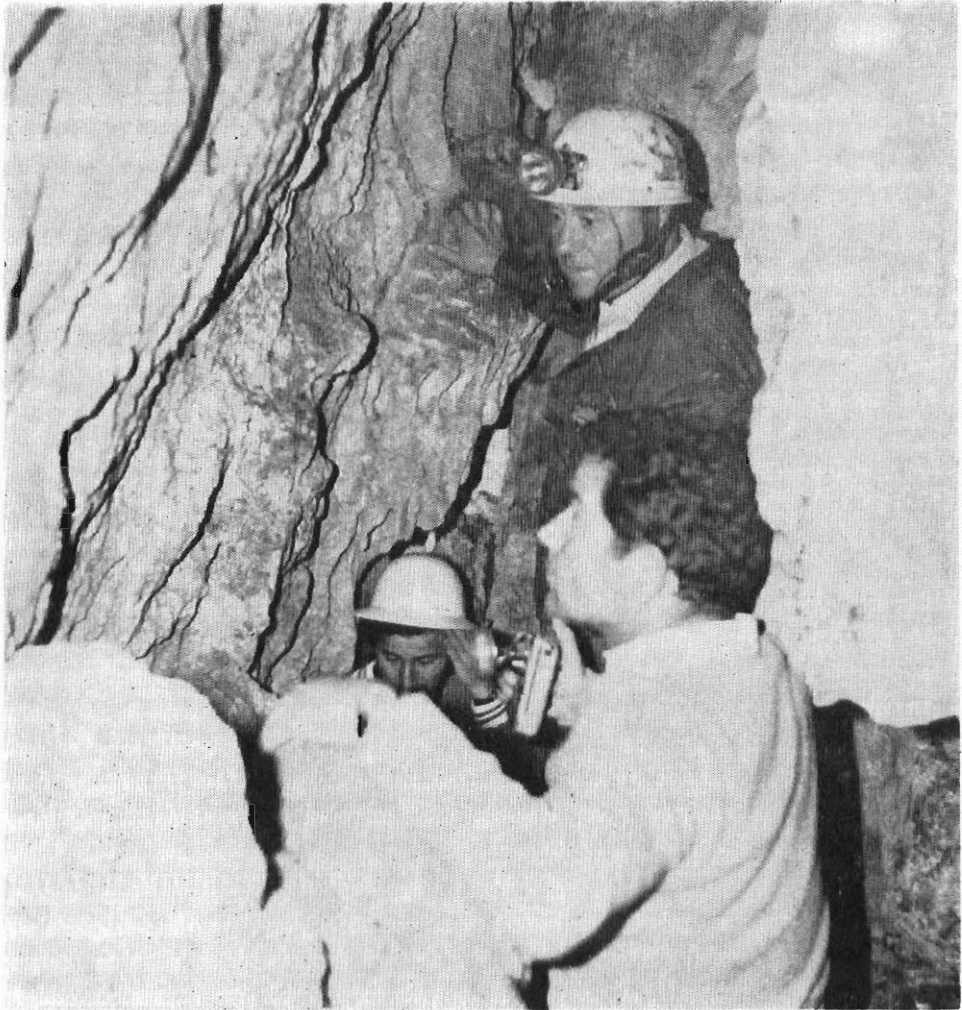
Τὸ θάραθρο τοῦτο ἐξερευνήθηκε στὴν πρώτη ἐξόρμηση τὸν Μάιο τοῦ 1974. Τὸ θάραθρο εἶναι ἀνατολικά τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἄνω Βάθειας. Ἡ εἴσοδος του ἀπέχει μὲ μιᾶς ὥρας πορεία ἀπὸ τὴν Μονή καὶ εἶναι στὴν τοποθεσία Ἀγλέφαρο, στὸ βουνὸ Πλατειά Κορυφή. Τὸ θάραθρο αὐτὸ ἔχει εἴσοδο μὲ διαστάσεις 2 μ. X 1 μ. καὶ ἀμέσως ἔχουμε κάθετη κατάβαση 5,50 μ. Ἀπὸ τὴ βάση τῆς σκάλας τὸ θάραθρο συνεχίζει βορειοανατολικά κατηφορικά ἄλλα 12,50 μ. καὶ καταλήγει σὲ πλάτος 0,40 μ. Στὸ δάπεδο στὸ τέλος ὑπάρχουν διαφυγές νερῶν.

Τὸ θάραθρο δὲν παρουσιάζει ἰδιαιτέρο τουριστικὸ ἐνδιαφέρον λόγω τοῦ μικροῦ του μεγέθους καὶ γιὰ τὸ δὲν ἔχει ἀξιόλογο λιθωματικὸ διάκοσμο.

ΒΑΡΑΘΡΟ Νο 2, ἀριθμὸς σπηλαιολογικοῦ μητρώου Ε.Σ.Ε. 1.136

Στὴν αὐτὴ τοποθεσία Ἀγλέφαρος καὶ σὲ ἀπόσταση 500 μ. περίπου πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τοῦ πρώτου θαράθρου βρίσκεται τὸ δεῦτερο θάραθρο. Εἶναι χαρακτηριστικὴ καὶ ἐντυπωσιακὴ διάκλασις.

Ἡ ἔρευνα τοῦ Μαΐου σταμάτησε στὰ 70 μ. συνολικῆς τμηματικῆς καταβά-

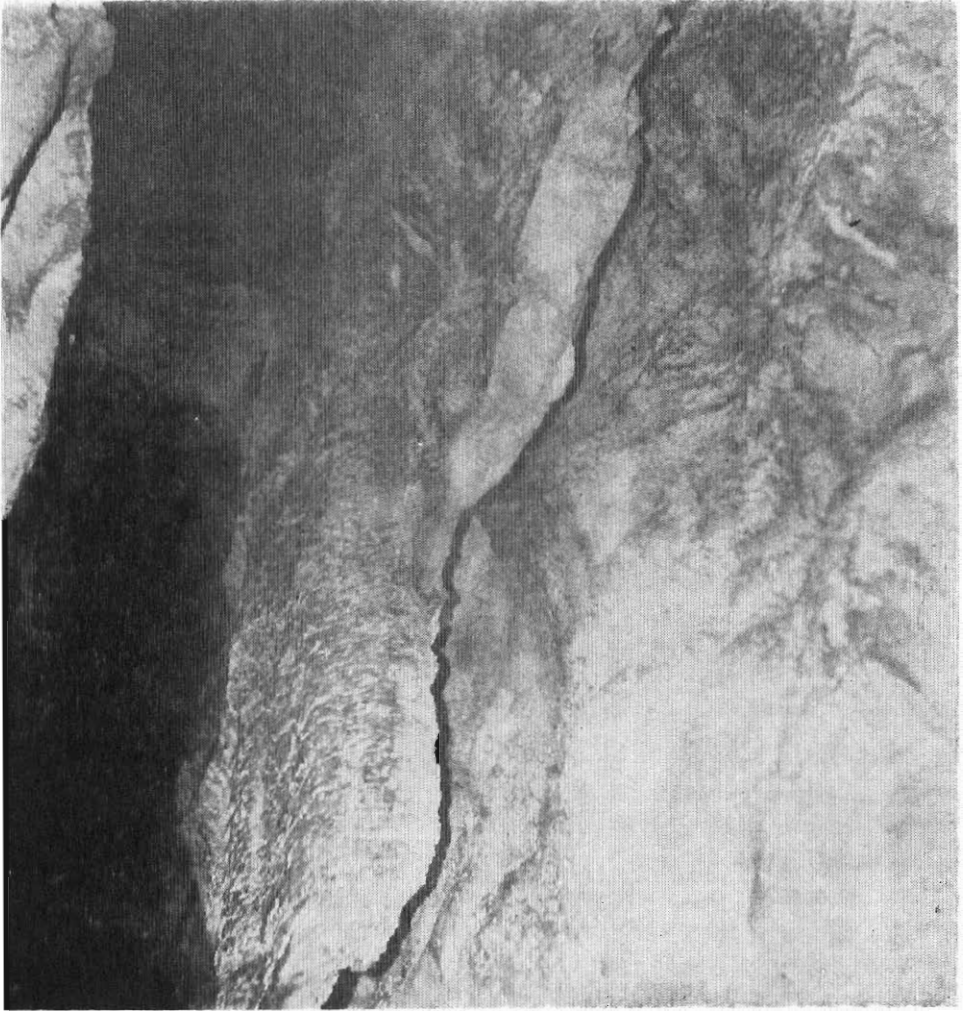

Στενό τμήμα του βυράθρου Νο 1137 Ἀμαρόνθου. Διακρίνονται οί κ. κ. Δημήτριος Λιάγκος, Λάζαρος Χατζηλαζαρίδης, Δήμος Μαντζάκος.

Φωτ. Ἰωάν. Ἰωάννου

σεως ἀπὸ τὴν ἔλλειψη τεχνικῶν μέσων γιὰ τὴν συνέχιση τῆς καθόδου στὸ βυράθρο.

Στὴν δεύτερη ἐξόρμηση τοῦ Ἰουνίου 1974 ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἔρευνα καὶ κατορθώθηκε συνολικὴ τμηματικὴ κατάβαση 110 μ. Θεωρεῖται σὰν μία ἀπὸ τίς πλέον ἐπικινδύνες καὶ δύσκολες τμηματικὲς βαρathρώδεις καταβάσεις γιατί σὰ περισσότερα σημεῖα ὑπῆρχε στενότης χώρου καὶ μεγάλος κίνδυνος ἐπειδὴ οἱ ἐρευνηταὶ πατοῦσαν σὲ πέτρες φρακαρισμένες ποὺ ἦταν μεταξύ τῶν δύο πλευρῶν τοῦ βυράθρου καὶ ἡ στερεότητά τους ἦταν ἀμφίβολη.

Βάραθρο Ἀμαρύνθου Νο 1.137. Διακρίνεται βράχος φρακαρισμένος μεταξύ τῶν δύο πλευρῶν τοιχώματος τοῦ βάραθρου. Ἐπίσης τμῆμα τοῦ τοιχώματος ἔτοιμο νὰ καταπέση.

Φωτ. Ἰωάν. Ἰωάννου

Τὸ δάραθρο παρουσιάζει μεγάλο γεωλογικὸ καὶ σπηλαιολογικὸ ἐνδιαφέρον. Μπορεῖ δὲ νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς μία σχολή καταβάσεως ἀθλητικοῦ σπηλαίου. Ὁ διάκοσμός του εἶναι σταλαγματικές πτυχώσεις στὰ τοιχώματα.

→

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Παρ' ὄλο τὸ μέγεθός του δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χαρακτηρισθῇ τουριστικὰ ἐκμεταλλεύσιμο καὶ ἀκόμα γιατί δὲν ἔχει ἐντυπωσιακὸ διάκοσμο.

ΒΑΡΑΘΡΟ Νο 3, ἀριθμὸς σπηλαιολογικοῦ μητρώου Ε.Σ.Ε 1.137

Τὸ βάραθρο αὐτὸ δὲν εἶναι παρὰ μία σχισμὴ 15 ἑκατοστῶν ἐπὶ 40 ἑκατοστῶν σὲ δρόχο στὸ κτῆμα τοῦ κ. Δ. Μαντζάκου, κοντὰ στὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Τοὺς χειμερινούς μῆνες ἐκβάλλει (;) ὕδρατμούς. Ἀλλὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ εἰσχωρήσει ἀνθρώπινο σῶμα καὶ ἀκόμα νὰ διακρίνει κανένας στὸ ἐσωτερικὸ του γιατί συνεχίζει στενὰ τουλάχιστον σὲ 3 μ. βάθος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τὸ βάραθρο ποὺ φημιολογεῖται ὅτι ὑπάρχει στὴν περιοχὴ καὶ στὸ ὁποῖο λέγεται ὅτι μοναχὸς τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου κατέθηκε μέχρι 40 μ. καὶ βρῆκε ξύλινο διάφραγμα ἢ πιθανῶς γέφυρα, κανένας δὲν γνωρίζει ποῦ ἀκριβῶς εἶναι ἢ εἰσοδὸς του. Ὁ μοναχὸς εἶχε δώσει τίς πληροφορίες στὸν κ. Γ. Μοντεσάντο. Σημειώνεται ὅτι σήμερα ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἔχει καλόγρηες.

Στὸν φάκελλο, (1135-1136-1137), στὸ ἀρχεῖο τῆς Ε.Σ.Ε περιγράφεται ἡ διήγηση τοῦ μοναχοῦ γιὰ τὸ βάραθρο. Τὴν αὐτὴ διήγηση ἀκούσαμε στὸ Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ ἀπὸ κατοίκους τῆς Ἄνω Βάθειας, ἀλλὰ κανένας δὲν γνωρίζει ποῦ εἶναι ἡ θέση του.

Ἡ Μονὴ κατὰ τὸν Ἀναστάσιο Ὁρλάνδο εἶναι κτίσμα τοῦ 16 μ.Χ. Ἡ ἀγιογράφησή του ἔγινε τὸ 1555-1565 ἐπὶ Ἰωάσαφ Β. Τὸ καθολικὸ τῆς μονῆς εἶναι μικρὸς μονόκλιτος σταυροεπίστεγος ναός. Οἱ τοιχογραφίες τοῦ ναοῦ εἶναι καλῆς τέχνης καὶ διατηροῦνται στὸ σύνολό τους. Ἐξωτερικὰ εἶναι ἐντοιχισμένα κεραμεϊκὰ πλακίδια τὰ ὁποῖα δημιουργοῦν ὠραιότατα διακοσμητικὰ στοιχεῖα.

Σ' ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ βιβλίο «Μεσαιωνικὰ μνημεῖα τῆς Εὐβοίας» τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἱερωνύμου Λιάπη ἀναφέρονται στοιχεῖα τοῦ ἱστορικοῦ τῆς Μονῆς καὶ τῶν τοιχογραφιῶν του.

R É S U M É

Trois gouffres de la région Amarynthos de l'île Eubée.

Numéros S.S.H. 1135, 1136 et 1137

Par J e a n I o a n n o u

Le gouffre no. 1135 a une profondeur totale de 110 mètres. Il ne présente rien d'intéressant.

Le gouffre no. 1136 a une profondeur totale de 110 mètres. En dehors de l'intérêt qu'on y peut trouver en spéléologie alpiniste, il n'y a rien d'autre.

Le gouffre no. 1137 est une fente sur le rocher inaccessible pour l'homme.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. Ἐκ τῆς προϊστορίας τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Σκύρου.
ΑΡΧΕΙΟΝ ΕΥΒΟΪΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ, τόμος 6, 1959. Σελίδες 270-328,
εἰς. 1-42, πλν. 1-11.

Ἀντιγράφουμε ἀπὸ τὴν σελίδα 288 καὶ ἰδιαίτερα τὴν παράγραφο 5, ὅπου ἀναφέρονται μερικές παρατηρήσεις γιὰ σπήλαια τῆς περιοχῆς Ἐρετρίας καὶ Ἀμαρύνθου. Καὶ τὸ κάνουμε αὐτὸ γιὰτι πιστεύουμε ὅτι ἡ περιοχή αὐτὴ παρουσιάζει προϊστορικὸ ἐνδιαφέρον καὶ ὅτι ἡ ἔρευνά μας στὰ τρία θάραθρα τῆς Ἀμαρύνθου, μόνον σὰν μία ἀρχὴ σπηλαιολογικῆς ἔρευνας γιὰ τὴν περιοχή μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῆ.

5) Ἐρέτρια. Ἡ περιοχή τῆς Ἐρετρίας καὶ τῆς Ἀμαρύνθου δὲν ἔχει ἐπαρκῶς ἔρευνηθῆ, παρὰ τοῦτο ὅμως δὲν λείπουν ἐξ αὐτῆς τὰ τεκμήρια ἀκμῆς καὶ κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους. Ἀλλὰ τὰ γνωστὰ μέχρι τοῦδε λείψανα ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐποχὴν τοῦ Χαλκοῦ, ἐνῶ τὰ πρωϊμώτερα εἶναι ἐλάχιστα καὶ ὄχι ἀπολύτως δέδαια. Εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ἀκρόπολιν τῆς Ἐρετρίας, καθ' ὅσον γνωρίζομεν σήμερον, δὲν ὑπάρχουν Νεολιθικὰ λείψανα. Μόνον εἰς τὴν θέσιν «Κοτρῶνι», ἀνατολικῶς τῆς Ἐρετρίας, εὐρέθησαν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὀλίγα μονόχρωμα νεολιθικὰ ὄστρακα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ὄχι ἀπολύτως χαρακτηριστικά.

Ὁ Κουρουνιώτης, ἐξ ἄλλου, μνημονεύει λίθινα ἔργαεῖα νεολιθικοῦ τύπου ἐκ σπηλαίου ἐπὶ τοῦ Ἐρετρικοῦ Ὀλύμπου. Κατ' ἐπιτόπιον ἔρευναν τῆς θέσεως παρετήρησα εἰς τὰ πέριξ τοῦ σπηλαίου αὐτοῦ πολλὰ μικροσκοπικὰ τεμάχια ὄψιανου, ὁμοιάζοντα πρὸς «μικρολιθικὰ» ἔργαεῖα (MICROLITHS). Δὲν ὑπάρχουν ὅμως νεολιθικὰ ὄστρακα ἀγγείων καὶ ἄλλα ἀσφαλῆ κεραμεικὰ λείψανα, κατ' ἀκολουθίαν δὲ ἄγνωστος εἶναι ἡ ἡλικία τοῦ παλαιότερου οἰκισμοῦ τοῦ σπηλαίου. Καὶ εἰς τὸ σπήλαιον αὐτὸ καὶ εἰς ἄλλα, κατάλληλα διὰ τὴν διαβίωσιν τοῦ ἀνθρώπου τῆς Ἐποχῆς τοῦ λίθου, ἐξ ὧν θρῖθει ἡ Μέση Εὐβοία, θὰ ἔπρεπε νὰ διενεργηθοῦν δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαί.